

Recenzja rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego mgr Sławomira Biernata, w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuk pięknych w związku z przewodem doktorskim realizowanym na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Jeszcze stosunkowo niedawno po ukończeniu wielkomijskich, artystycznych uczelni ich absolwenci z determinacją poszukiwali właściwego dla siebie miejsca odosobnienia, które poprzez odpowiednie wyciszenie, wspierałoby twórcę w procesie tworzenia. Takie miejsca nie koniecznie były związane z tak zwaną prowincją. Bywały często swoistą enklawą w samym centrum miejskich aglomeracji. Sztuka tworzona w przestrzeni prywatnej była oczywistością nawet wtedy, gdy ostatecznie trafiała do tak modnie nadużywanej dzisiaj „przestrzeni publicznej”.

W zaprezentowanej rozprawie doktorskiej i artystycznej realizacji *Metaobrazy miasta*, Sławomir Biernat proponuje nam spojrzenie na rytm i przestrzeń publiczną miasta z bardzo emocjonalnej i prywatnej perspektywy. Chyba jest osobą, która w opisywanej rzeczywistości czuje się dobrze i więcej, która czuje się także jej istotnym elementem. Nie jest zewnętrznym zdystansowanym, obserwatorem (artystycznym turystą), ale przeciwnie poprzez swoją realizację namawia nas do percepcji miasta od środka i to wieloma zmysłami. Wspomina o tym w *Metaobrazach miasta* pisząc:

„W mojej pracy artystycznej składnik interaktywny to jeden z elementarnych komponentów budujących komunikat wizualny”.

Podejmuje jednak ryzyko, bo jak pisze dalej:

„Nigdy wcześniej w swojej twórczości nie korzystałem z cyfrowych narzędzi, dlatego też praca potraktowana została, jako pewnego rodzaju doświadczenie polegające na przeformułowaniu dotychczasowego warsztatu rzeźbiarskiego i sposobu wyrażania ważnych dla mnie treści”.

I rzeczywiście w realizowanych do tej pory pracach dominował rodzaj rzeźbiarskiego, obiektu wykonanego w tradycyjnych technikach i materiałach (metal, żeliwo, beton, kamień, drewno, ale także żywica czy laminat) nawiązującego swoją formą do poprzemysłowej estetyki porzuconych fragmentów większej, wyimaginowanej całości (*Oscylacje 2009*,

Miejskie trajektorie 2010, Implementacje I 2011 i Implementacje II 2012). Podobne wrażenie robią realizowane w tym czasie, w technice linorytu prace graficzne (z cyklu *Arterie 2009* czy *Reminiscencje 2013*), które w równym stopniu można odebrać, jako specyficzne szkice do rzeźbiarskich rozwiązań albo ich późniejsze, dwuwymiarowe dopowiedzenia. Dodatkowym elementem scalającym rzeźby i grafiki z tego okresu jest niewątpliwie czerń i szarość.

Z czasem rzeźbiarskie realizacje Sławomira Biernata stają się jednak bardziej dekoracyjne i niebezpiecznie przeestetyzowane (*Bez tytułu 2016, 2017, Pressure /Ciśnienie/ I-IV 2017, Streaming /Transmisje strumieniowe/ I, II 2017*). Dlatego za trafioną, uważam decyzję autora (przy okazji realizacji pracy doktorskiej) o powrocie do wcześniejszej poetyki prac takich jak *Miejskie trajektorie z 2010* czy *Threads /Wątki/ z 2015* roku. Za szczególnie interesujące źródło inspiracji, mające wpływ na ostateczną formę rzeźbiarskiego dzieła, uważam przytoczone przez autora w dokumentacji pracy artystycznej:

„Gniazdo os (okrągły kształt z charakterystyczną strukturą) - habitat owadziej, zorganizowanej społeczności, jako analogia do miejskiej wspólnoty”.

Pomiędzy symboliką wspomnianego gniazda a ostatecznym, rzeźbiarskim rozwiązaniem dostrzegam bardzo ciekawy i wrażliwy scenariusz. Używając terminologii filmowej nie został on na szczęście zdominowany przez nadmiar użytych „efektów specjalnych”. Ostatecznie wykonana z drewna, pomalowana ciemną szarością ażurowa forma kopuły o średnicy 380 cm przypomina „Atlantyde przyszłości”, w której pomimo całej multimedialnej nadbudowy trudno dopatrzeć się krakowskiego źródła inspiracji (myślę o specyfice miejsca). Jest za to bardzo czytelna potrzeba autora, nadszania za technologiczną współczesnością, która odpowiednio wykorzystana daje możliwość spojrzenia z różnych perspektyw i punktów odniesienia przy pomocy obrazu emitowanego w formie ściennej projekcji. Swoją opowieść o mieście autor dopełnia fotograficznymi impresjami na temat miejskiej aglomeracji, naklejonymi na szyby i dwoma przestrzennymi reliefami.

W części teoretycznej Sławomir Biernat dzieli się nami (jak sam to określa) „...subiektywnym postrzeganiem miasta, ujętego w ramy artystycznego działania”. Czytelna jest jego fascynacja organizmem miejskim, postrzeganym pozytywnie i wielozmysłowo. W oparciu o wybrane przykłady architektonicznych realizacji zwraca uwagę na nieszablonowe możliwości percepcji architektury. Docenia także rolę dźwięku, obrazu oraz interaktywności w działaniach artystów realizujących projekty w miejskich czy poindustrialnych przestrzeniach. W ostatnim rozdziale opisuje zrealizowaną pracę rzeźbiarską pod względem techniczno-technologicznym i materiałowym dopełniając opis obszernym materiałem ilustracyjnym.

Sławomir Biernat urodził się w 1977 roku w Zamościu gdzie w latach 1992-1997 uczył się w Liceum Sztuk Plastycznych im. B. Mirando. W latach 1998-2004 studiował na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie gdzie w 2004 roku obronił dyplom, w Pracowni Konserwacji Kamienia u prof. I. Płuski. W 2002 roku w ramach Stypendium Socrates Erasmus studiował na Academia di Belle Arti Aldo Galli di Como (Włochy). W latach 2002-2006 studiował także na drugim kierunku krakowskiej ASP broniąc w 2006 roku dyplom w Pracowni Rzeźby prof. J. Sękowskiego. W 2009 rozpoczął pracę w macierzystej uczelni najpierw na stanowisku asystenta w Pracowni Rysunku a od 2017 roku w Pracowni Rzeźby prof. ASP dr hab. Ewy Janus. Od ukończenia studiów 2016 zorganizował cztery wystawy indywidualne oraz wziął udział w dziewiętnastu wystawach zbiorowych, w tym pięciu zagranicznych (Czechy, Chorwacja, Finlandia, Niemcy). Jest autorem realizacji nagrobka prof. W. Skulicza na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, pomnika płk. Narcyza Wiatra w Nowym Sączu oraz trzech zagranicznych realizacji plenerowych (Chorwacja, Finlandia, Niemcy). W ramach działalności organizacyjnej był między innymi koordynatorem Przeglądów Najlepszych Dyplomów Uczelni Artystycznych, wystaw wydziałowych, wystaw współorganizowanych z innymi ośrodkami oraz sekretarzem egzaminów wstępnych na Wydziale Rzeźby i Wydziałowej Komisji Wyborczej. W roku 2012 i 2015 otrzymał Nagrody Rektora III stopnia, za osiągnięcia w pracy dydaktycznej.

Twórczość Sławomira Biernata jest oryginalna z czytelnie zarysowaną i rozpoznawalną osobowością. Jego rzeźby cechuje warsztatowy profesjonalizm, syntetyczne traktowanie formy i plastyczna świadomość. W zaprezentowanej realizacji doktorskiej *Metaobrazy miasta*, (podejmując niewątpliwie ryzyko) sięgnął po nowe środki wyrazu znacząco poszerzając własny język artystycznej wypowiedzi. W pracy teoretycznej wykazał się wiedzą z zakresu reprezentowanej dyscypliny oraz przekonywująco przedstawił specyfikę podjętego tematu, źródła inspiracji i uzasadnienie ostatecznego rozwiązania.

W pełni popieram wniosek Rady Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie o nadanie mgr Sławomirowi Biernatowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie Sztuk Plastycznych w dyscyplinie Sztuk Pięknych.

Prof. zw. Jerzy Fober

